17.11.2025

Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

Digi- ja väestötietoviraston lausunto puolustusvaliokunnalle

Puolustusvaliokunta on pyytänyt Digi- ja väestötietovirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain muuttamisesta (HE 72/2025 vp).

Digi- ja väestötietovirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa. Digi- ja väestötietovirasto on tyytyväinen, että viraston asema väestötietojärjestelmän ylläpitäjänä on huomioitu lainvalmistelussa.

Näin ollen Digi- ja väestötietovirastolla ei ole uutta lausuttavaa ja Digi- ja väestötietovirasto viittaa 25.2.2025 antamaansa lausuntoon.

Digi- ja väestötietoviraston Puolustusministeriölle antama lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain muuttamisesta, 25.2.2025:

Digi- ja väestötietovirasto pitää hyvänä ehdotettua mallia, jossa Puolustusvoimat saisi tiedon sukupuolen vahvistamisesta henkilöltä itseltään.

Väestötietojärjestelmästä päivitetään asevelvollisuusrekisteriin säännöllisesti tieto rekisteriin merkityn henkilön mahdollisesta henkilötunnuksen muutoksesta, mutta ei tietoa henkilötunnuksen muutoksen syystä taikka nimenomaista tietoa siitä, että henkilön sukupuoli on vahvistettu.

Lakiehdotuksen perusteluissa tuodaan esiin, että sukupuolen vahvistamisesta annetun lain (295/2023) 3 § 1 momentin myötä on muodostunut asevelvollisuuslain kannalta epäselvä oikeustila, jossa kaikki reserviläiset, joiden on vahvistettu kuuluvan naisen sukupuoleen, tulisi kategorisesti poistaa reservistä, sillä asevelvollisuus ja siten reserviin kuuluminen koskevat vain miespuolisia Suomen kansalaisia tai niitä henkilöitä, jotka ovat suorittaneet naisten vapaaehtoisen asepalveluksen. Sukupuolen vahvistamisesta annetun lain tultua voimaan Puolustusvoimat on pyytänyt Digi- ja väestötietovirastolta tietoja asevelvollisista, joiden on vahvistettu kuuluvan naisen sukupuoleen, jotta Puolustusvoimat voisi olla yhteydessä näihin henkilöihin reservistä poistamisesta.

Digi- ja väestötietovirasto katsoo asevelvollisuuslakiin ehdotetut uudet lainkohdat 30 § 5 momentti, 49 § 3 momentti ja 60 b § huomioiden, että Puolustusvoimilla ei olisi jatkossakaan tarvetta saada väestötietojärjestelmästä säännöllisesti tietoa sukupuolen vahvistamisesta, koska mainituissa ehdotetuissa lainkohdissa edellytetään sukupuolensa vahvistaneen henkilön omaa aktiivisuutta tiedon ilmoittamiseksi. Puolustusvoimilla olisi jatkossakin oikeus tarkastaa tapauskohtaisesti esimerkiksi teknisen

17.11.2025

käyttöyhteyden kautta tehtyinä yksittäisinä kyselyinä väestötietojärjestelmästä, että ilmoituksen tehneen henkilön sukupuoli on vahvistettu toiseen sukupuoleen.

Sukupuolen vahvistamisesta annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan sukupuolen vahvistamista koskevan hakemuksen tultua vireille Digi- ja väestötietoviraston on viipymättä annettava hakijalle tietoa hakemuksen käsittelystä ja sukupuolen vahvistamisen oikeusvaikutuksista. Hakijalle lähetettävässä tietopaketissa kerrotaan muun muassa sukupuolen vahvistamisen vaikutuksista asevelvollisuuteen. Tietopaketti on luettavissa myös DVV:n verkkosivuilla. Mikäli ehdotetut lainsäädäntömuutokset hyväksytään, Digi- ja väestötietovirasto päivittää tietopakettiaan sukupuolen vahvistamisen oikeusvaikutuksista voimassaolevaa lakia vastaavasti.

Digi- ja väestötietovirasto

Pekka Rehn
Ylijohtaja

Joonas Kankaanrinne
Johtaja

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Ärende / Case

DVV/V/02558/2025 Puolustusvaliokunta torstai 20.11.2025 klo 10.00 / HE 72/2025 vp / Lausuntopyyntö

Asiakirja / Dokument / Document

DVV/V/02558/2025-2 DVVn_lausunto_valiokunnalle.pdf

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /
Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /
This document has been signed electronically by the following persons:

Signed by:Kankaanrinne Joonas 9970375
2025-11-17 02:24:13 EET

Signed by:Rehn Pekka 911137806
2025-11-17 02:30:31 EET